

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ І ТУРИЗМУ

ТУРИЗМОЛОГІЯ

ЕЛЕКТРОННІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних робіт студентам геолого-географічного факультету
другого (магістерського) рівня освіти
спеціальності ІЗ Туризм та рекреація

ОДЕСА
ОНУ
2025

**УДК 338.48-027.21(072)
Т877**

Укладачі:

В. А. Соколовський, доктор філософії зі спеціальності 106 «Географія», доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму;

В. В. Яворська, доктор географічних наук, професор, професор кафедри економічної та соціальної географії і туризму;

В. А. Сич, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри економічної та соціальної географії і туризму.

Рецензенти:

А. М. Шашеро, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

О. Б. Муркалов, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної географії, природокористування і геоінформаційних технологій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

*Рекомендовано вченою радою геолого-географічного факультету
ОНУ імені І. І. Мечникова.*

Протокол № 9 від 30 травня 2025 р.

Т877 Туризмологія [Електронний ресурс] : електрон. метод. рек. до
практ. робіт студентам геол.-геогр. ф-ту другого (магіст.) рівня освіти
спец. ІЗ Туризм та рекреація / уклад.: В. А. Соколовський, В. В. Яворська,
В. А. Сич. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2025. – 32 с. –
1,2 МБ.

Методичні рекомендації розроблені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація» відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм». В методичних рекомендаціях викладено зміст навчальної дисципліни за розділами та темами, завдання для підготовки до практичних занять, методичні вказівки до виконання самостійної роботи, методичні вказівки до виконання індивідуальних робіт, питання до підсумкового контролю та список рекомендованої літератури.

УДК 338.48-027.21(072)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	11
3. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	21
4. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ	24
5. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПЕРІОДИЧНОГО КОНТРОЛЮ	26
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	28

ВСТУП

Вивчення навчальної дисципліни «Маркетинг курортної справи» базується на відповідному рівні попередньо сформованих загальних знань, вмінь та навичок, які отримані здобувачами на рівні бакалавра в рамках засвоєння загальнонаукових, гуманітарних та спеціальних дисциплін. Ефективність засвоєння змісту дисципліни "Туризмологія" значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: "Географія туризму", "Організація туризму", "Історія туризму", "Рекреологія", "Маркетинг в туризмі", "Менеджмент в туризмі", "Інформаційні системи і технології", "Міжнародний туризм", "Правове регулювання туристичної діяльності".

Мета полягає в формуванні у майбутніх фахівців з туризму компетенцій щодо постановки та успішного вирішення на достатньому професійному рівні науково-дослідницьких та практичних завдань, узагальнення накопичених знань в період вивчення туризмознавчих дисциплін, створення цілісної уяви про туризм як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, яка подорожує; розв'язувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму та рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи.

Завдання:

- наукове осмислення цілісної концепції туризму як специфічного виду людської діяльності, особливого соціального інституту, суспільного феномену;
- визначення сутності туризмології як наукової соціоекономічної та гуманітарної дисципліни;
- розкриття понятійного, категоріального апарату та основних смислових значень туризму;
- систематизація наукових підходів до розуміння феномену туризму, з'ясування генези та еволюції туризмологічного знання, визначення змісту основних туризмологічних концепцій;
- осмислення структури туризмологічного знання;
- з'ясування функцій туризмологічного знання, його суспільного «призначення»;
- виявлення діалектики зв'язків між теорією та практикою туристської діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) *інтегральна*: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації;

б) *фахових загальних* (КФЗ):

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності;

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

в) *спеціальних фахових* (КФС):

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації;

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації;

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією;

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації;

СК8. Здатність до аналітико-прогностичної діяльності з розвитку лікувально-оздоровчого туризму та раціонального й ефективного використання природних лікувальних ресурсів і курортно-рекреаційного потенціалу України.

Очікувані результати навчання

Програмні результати навчання:

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань;

РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації;

РН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості;

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку;

РН8. Управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів;

РН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності;

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування;

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними DESTИНАЦІЯМИ на національному, регіональному та локальному рівнях;

РН13. Аналізувати, прогнозувати та планувати діяльність з розвитку лікувально-оздоровчого туризму та раціонального використання природних лікувальних ресурсів і курортно-рекреаційного потенціалу України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теорію туризму, словниково-категоріальний апарат дисципліни;
- історію виникнення туризмологічного знання, основні туризмологічні концепції;
- структуру та функції туризмологічного знання, його суспільне «призначення»;
- основні світові туристичні регіони.

вміти:

- аналізувати генезу та еволюцію туризмологічного знання;
- визначати зміст основних туризмологічних концепцій;
- застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- користуватися у своїй майбутній професії понятійним апаратом туризмологічних термінів.

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Туризмологія як наука про туризм

ТЕМА 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука

Сутність туризмології, основні параметри теорії туризму. Феномен туризму, основні соціально-економічні показники туризму. Актуалізація потреби створення теорії туризму: широкомасштабність туристичної діяльності, необхідність наукового підходу до вирішення нагальних завдань туристичної галузі, забезпечення високої економічної і соціальної ефективності туризму. Теоретико-методологічні засади туризмології. Об'єкт, предмет і суб'єкт туризмології їх сутність і взаємовідношення.

Причини появи науки туризмологія. Місце науки туризмології в системі наук та в системі підготовки фахівців. Кореляційне співвідношення теорії і практики туризму, виявлення зв'язків туризму з економікою, географією, культурою, соціологією, психологією тощо.

ТЕМА 2. Генеза туризмологічного знання

Періоди та етапи розвитку туризму. Осмислення феномену подорожей в процесі становлення туризмологічного знання. Перші узагальнення подорожей в античній філософії. Сутність, характер подорожей в епоху Середньовіччя, їх інтерпретація у теологічних вченнях. Виникнення туризму в Новий Час як організованої, специфічної форми подорожей.

Становлення науки про туризм, накопичення знань про туризм та їх раціональне узагальнення. Основні події, що сприяли появі організованого туризму. Формування первинних туризмологічних моделей розвитку туризму, розробка туристичної термінології. Виникнення та розвиток національних туризмознавчих шкіл: австрійської, німецької, англійської, датської, швейцарської, французької, американської, польської, болгарської, колишньої Югославії (белградська школа) – початок створення цілісної теорії туризму. Українська туризмологічна школа, основні напрямки досліджень представників вітчизняної туризмології.

Заснування міжнародних, наукових і громадських організацій: Міжнародний центр з вивчення проблем туризму, Всесвітня туристська організація та інші.

ТЕМА 3. Теоретико-методологічні складові туризмології

Туризмологія: основні концепти (понятійний апарат). Понятійний апарат туризмології, її тезаурус. Сутність системоутворюючих категорій туризмології: „подорож”, „подорожуючий”, „дестинація”, „рекреаційні ресурси”, „туристський продукт”, „тур” та ін. Вітчизняне законодавче тлумачення базових термінів і понять туризмології.

Принципи, методи та функції туризмології. Туризмологічна проблемологія. Туризм як чинник сталого розвитку суспільства. Середовище сучасної турдіяльності. Складові туризмологічного знання.

ТЕМА 4. Філософія туризму як методологічна і концептуальна основа туризмології

Туризм як форма філософського пізнання. Феноменологічна, герменевтична, антропологічна, аксеологічна особливості філософського розуміння та інтерпретації феномену туризму. Структурні складові філософії туризму. Екзистенціальні проблеми в туризмі. Базова термінологія філософії туризму: «філософія туризму», «туристський простір», «туризм як «життєвий світ людини», «антропологічне значення подорожей», «комунікативна культура», «туристські екзистенціали»: «зустріч», «вибір», «свобода», «відповідальність», «антиномії туристської діяльності».

Гуманізація туризму як чинник гармонії відносин людини з довкіллям. Аксіологічний аспект цінності туристської діяльності.

Поняття та напрямки дослідження антропології туризму. Антропологія мандрів та подорожей. Філософське тлумачення антропології туризму. Туристські товари та товари народних промислів як наслідки антропогенезу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Складові туризмологічного знання

ТЕМА 5. Географія туризму

Методологічна основа та етапи становлення географії туризму. Основні концепції сучасної географії туризму. Концепція територіальних рекреаційних систем. Концепції туристичного простору та перцепції (сприйняття) простору. Концепції периферії, урбанізації та району туристичної активності. Сучасні моделі туристичних подорожей в географії туризму. Рекреаційно-туристський потенціал. Класифікація рекреаційно-туристських ресурсів. Туристське районування світу. Географія туристопотоків як галузь географії туризму.

Стадії життєвого циклу DESTINACIЇ. Концептуальна модель туристського DESTINACIЙНОГО простору.

Туристське освоєння території. Територіальна організація туризму, принципи розміщення туристських ресурсів, туристського районування. Туристське споживання природних ресурсів. Парадигма сталого розвитку туризму як напрямок сучасних досліджень географії туризму. Принципи сталого (гармонійного) розвитку туризму. Архітектурно-містобудівна організація відпочинку і туризму як форма облаштованості туристської інфраструктури.

ТЕМА 6. Соціологія туризму

Структура соціології туризму. Туризм як соціальний інститут і чинник соціалізації. Соціологічні аспекти дослідження туризму. Методологія і напрями соціологічних досліджень у сфері туризму. Методика і техніка соціологічних досліджень у сфері туризму. Людина у туристичній сфері: статуси, ролі, типи. Поведінка людини: соціологічний дискурс. Соціологічні погляди на поведінку людини. Соціологія туризму як галузева соціологічна теорія. Соціологія вільного часу та дозвілля як галузь наукового знання. Культурно-дозвіллева діяльність як соціальний феномен.

Методологічні підходи та методи дослідження дозвіллевої сфери. Мотивація туристичної діяльності. Проблеми мотивації туристської діяльності. Класифікація туристських мотивацій при виборі подорожі. Сутність та види туристських потреб. Теорії туристської мотивації.

ТЕМА 7. Культурологія туризму

Культурологічні засади пізнання туризму. Засоби, методи та механізми закріплення культурозначущої інформації в практиці туристської діяльності. Особливості залучення культурних об'єктів до використання в туризмі. Культуротворче значення туризму. Культурний обмін як важливий результат туристичної активності. Туризм у структурі пізнання та освоєння загальнолюдських цінностей. Кулінарна спадщина як частина туристського досвіду. Гастрономічний та кулінарний туризм як важливий чинник позитивної глобалізації сучасного соціуму.

Базові культурологічні та етичні принципи туризмології. Поведінка людини: соціологічний дискурс. Моральні вимоги, обмеження, приборкання людини в туристичній діяльності. Виховна і естетична функції туризму. Формування комунікативної культури, культури спілкування, взаємоповаги, толерантності особистості засобами туризму. Основні положення Глобального етичного кодексу туризму.

ТЕМА 8. Психологія та етика туризму

Місце психології та етики туризму в туризмологічному знанні. Концептуальні засади психології туризму. Психологія в процесі туристської діяльності. Психологічні фактори у туристичній сфері. Психологічні проблеми туристичного бізнесу. Психологічні проблеми управління сферою туризму. Психологія споживача туристського продукту. Поняття психології менеджера туристичної галузі. Сутність етичного виміру туризму. Психологічні фактори в професійній туристичній діяльності. Психологія взаємодії з діловими партнерами та клієнтами. Психологічний клімат у туристській групі. Характеристика конфлікту як соціально-психологічного феномену. Типологія конфліктів та їх особливості. Конфліктологія туризму. Шляхи подолання конфліктних ситуацій та їх упередження. Посередницька діяльність у розв'язанні конфліктів. Психологія переговорного процесу з розв'язання конфліктів

ТЕМА 9. Педагогіка туризму

Педагогіка туризму як наука. Методологічні функції педагогіки туризму. Спеціальні функції педагогіки туризму. Ключові складові педагогіки туризму. Проблеми формування особистості засобами виховання, навчання і розвитку у контексті гуманітарно-соціальних функцій туризму. Основи формування змісту туристської освіти. Проблеми та напрямки вдосконалення дидактики туризму. Базові складові змісту та організації викладання професійно орієнтованих дисциплін. Міжнародний досвід туристської освіти. Тенденції європейської туристської освіти. Характерні особливості системи підготовки туристських кадрів у США. Сучасна система туристичної освіти в Україні.

ТЕМА 10. Праксеологія туризму

Праксеологія туризму як наукове осмислення туристських практик. Праксеологічні принципи туризму. Технологія і організація туризму та готельно-ресторанного господарства. Інститут гостинності як чинники праксеологічного знання. Економіка туризму. Менеджмент, логістика та маркетинг туризму. Правові аспекти туризмознавства. Фізіологія людини подорожуючої (обстеження туристів, адекватність їх організму труднощам туристських заходів). Екологія навколишнього середовища як чинник активації туристів.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Туризмологія як наука про туризм

ТЕМА 1. Туризмологія як соціогуманітарна наука

Питання для обговорення:

1. Сутність туризмології. Феномен туризму.
2. Основні соціально-економічні показники міжнародного туризму.
3. Місце науки туризмології в системі наук та в системі підготовки фахівців.

Самостійна робота:

1. Причини появи науки туризмологія.
2. Функції туризмології.
3. Наукові напрями туризмології.
4. Особливості туристського споживання.
5. Роль туризму в світовій економіці.

Термінологічний словник:

1. туризмологія
2. туристика
3. туризмознавство
4. феномен туризму
5. світогляд
6. аксіологія
7. праксеологія
8. фундаментальні науки
9. прикладні науки
10. гуманітарні науки

Індивідуальні завдання:

1. Розкрийте сутність світоглядної функції туризмології.
2. Розкрийте сутність аксіологічної функції туризмології.
3. Розкрийте сутність екологічної функції туризмології.
4. Розкрийте сутність етичної функції туризмології.
5. Розкрийте сутність праксеологічної функції туризмології.

Творчо-аналітичні та практичні завдання:

1. Напишіть коротку доповідь на тему «Наукові підходи до розуміння феномену туризму».

ТЕМА 2. Генеза туризмологічного знання

Питання для обговорення:

1. Періоди та етапи розвитку туризму.
2. Історія подорожей.
3. Історія організованого туризму.
4. Історія масового туризму.
5. Еволюція туризмологічного знання.
6. Основні туризмологічні школи.

Самостійна робота:

1. Основні причини та мотиви подорожей первісної людини.
2. Причини, напрямки та географія подорожей в Стародавньому світі.
3. Причини цілі та первинні наслідки створення міжнародних туристичних організацій на рубежі XIX–XX століть.
4. Основні цілі подорожей в епоху Середньовіччя та Нового часу.
5. Внесок Стародавнього Світу в формування первинної інфраструктури для туризму.

Термінологічний словник:

1. доіндустріальне суспільство
2. індустріальне суспільство
3. постіндустріальне суспільство
4. організований туризм
5. масовий туризм
6. гостинність
7. паломництво
8. мандрівництво
9. суспільство споживання
10. суспільство розваг та відпочинку

Індивідуальні завдання:

1. Охарактеризуйте роль Середньовічного етапу розвитку туризму для сучасних напрямків турдіяльності.
2. Визначте основні події, що сприяли появі організованого туризму.
3. Охарактеризуйте роль етапу Великих Географічних Відкриттів у розвитку туризму для сучасних напрямків турдіяльності.

4. Особливості міжвоєнного етапу періоду організованого туризму.
5. Цілі та наслідки діяльності краєзнавчо-туристських товариств «Плай» та «Чорногора».

Творчо-аналітичні та практичні завдання:

1. Підходи до періодизації історії туризму світу в працях різних вчених.
2. Охарактеризуйте українську школу туризмології. Визначте основні напрямки досліджень представників вітчизняної туризмології.

ТЕМА 3. Теоретико- методологічні складові туризмології

Питання для обговорення:

1. Туризмологія: основні концепти (понятійний апарат).
2. Принципи, методи та функції туризмології.
3. Туризмологічна проблемологія.

Самостійна робота:

1. Структура сучасної туріндустрії.
2. Інфраструктура туризму.
3. Підходи до визначення дестинації.
4. Основні підходи до визначення та класифікації туристичних ресурсів.
5. Вітчизняне законодавче тлумачення базових термінів і понять туризмології.

Термінологічний словник:

1. туризм
2. турист
3. туристичні ресурси
4. екскурсант
5. відвідувач
6. туристична послуга
7. туристичний продукт
8. тур
9. індустрія туризму
10. туристичний регіон

Індивідуальні завдання:

1. Антропогенно-технологічне (атрактивне) середовище сучасної турдіяльності.
2. Визначте основні цілі використання економетричних методів сучасної туризмології.

3. Охарактеризуйте напрямки застосування соціологічних методів в туризмології.
4. Визначте основні цілі використання порівняльно-історичних методів сучасної туризмології.
5. Категорії подорожуючих осіб: проблеми визначення.

Творчо-аналітичні та практичні завдання:

1. Надайте розгорнуту характеристику основних функцій туризмології.

ТЕМА 4. Філософія туризму як методологічна та концептуальна основа туризмології

Питання для обговорення:

1. Туризм як форма філософського пізнання.
2. Ключові поняття філософії туризму.
3. Структурні підрозділи філософії туризму.

Самостійна робота:

1. Людський вимір туризму як філософська проблема.
2. Гуманістична роль туризму.
3. Екзистенціальні проблеми в туризмі.
4. Поняття та напрямки дослідження антропології туризму.
5. Критерії гуманізму в туризмі.

Термінологічний словник:

1. філософія туризму
2. туристський простір
3. онтологія туризму
4. герменевтика туризму
5. феноменологія туризму
6. антропологія туризму
7. аксіологія туризму
8. гуманізм
9. толерантність
10. комунікативна культура

Індивідуальні завдання:

1. Туризм як об'єкт історично-філософського дослідження.
2. Подорожі як прояв людської свободи.
3. Ставлення до подорожей античних мислителів.
4. Суперечності туристської діяльності.

5. Екологічна проблематика і розвиток туризму.

Творчо-аналітичні та практичні завдання:

1. Поясніть трактування напрямку філософії туризму «Філософська праксеологія туризму».

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

Складові туризмологічного знання

ТЕМА 5. Географія туризму

Питання для обговорення:

1. Методологічна основа та етапи становлення географії туризму.
2. Основні концепції сучасної географії туризму.
3. Концепція територіальних рекреаційних систем.
4. Концепції туристичного простору та перцепції (сприйняття) простору.
6. Концепції периферії, урбанізації та району туристичної активності .
7. Сучасні моделі туристичних подорожей в географії туризму.

Самостійна робота:

1. Рекреаційно-туристський потенціал.
2. Класифікація рекреаційно-туристських ресурсів.
3. Туристське районування світу.
4. Географія туристопотоків як галузь географії туризму.
5. Туристське освоєння території.

Термінологічний словник:

1. територіальна рекреаційна система,
2. туристична урбанізація,
3. простір туристичної експлорації,
4. простір туристичної колонізації,
5. простір туристичної асиміляції,
6. район туристичної активності (TBD),
7. туристична периферія,
8. перцепція простору,
9. рекреаційна дигресія,
10. геосистемний підхід

Індивідуальні завдання:

1. Просторова модель розвитку туризму С. Плога.
2. Модель еволюції туристичного регіону, що ґрунтується на динаміці турпотоків (за Р. Батлером).
3. Стадії життєвого циклу дестинації.
4. Концептуальна модель туристського дестинаційного простору.
5. Модель просторового розвитку Е. Громсена.

Творчо-аналітичні та практичні завдання:

1. Парадигма сталого розвитку туризму як напрямок сучасних досліджень географії туризму.

ТЕМА 6. Соціологія туризму**Питання для обговорення:**

1. Структура соціології туризму.
2. Мотивація туристичної діяльності.
3. Сутність та види туристських потреб.
4. Класифікація туристських мотивацій при виборі подорожі.
5. Туризм як соціальний інститут і чинник соціалізації.

Самостійна робота:

1. Методологія і напрями соціологічних досліджень у сфері туризму.
2. Методика і техніка соціологічних досліджень у сфері туризму.
3. Людина у туристичній сфері: статуси, ролі, типи.
4. Поведінка людини: соціологічний дискурс.
5. Соціологічні погляди на поведінку людини.

Термінологічний словник:

1. соціологія,
2. соціальні інститути,
3. соціологічні дослідження,
4. потреби,
5. мотивація,
6. дозволя,
7. соціологія туризму,
8. соціологічні опитування,
9. соціальна поведінка,
10. соціальний статус

Індивідуальні завдання:

1. Соціологія туризму як галузева соціологічна теорія.
2. Соціологія вільного часу та дозвілля як галузь наукового знання.
3. Культурно-дозвіллева діяльність як соціальний феномен.
4. Методологічні підходи та методи дослідження дозвіллевої сфери.
5. Теорії туристської мотивації.

Творчо-аналітичні та практичні завдання:

1. Наведіть приклади впливу зміни потреб людини протягом життя на її туристську мотивацію (приклади з різних вікових періодів).

ТЕМА 7. Культурологія та етика туризму**Питання для обговорення:**

1. Культурологічні засади пізнання туризму.
2. Особливості залучення культурних об'єктів до використання в туризмі.
3. Культуротворче значення туризму.
4. Сутність етичного виміру туризму.
5. Базові культурологічні та етичні принципи туризмології.

Самостійна робота:

1. Культурний обмін як важливий результат туристичної активності.
2. Виховна і естетична функції туризму.
3. Основні положення Глобального етичного кодексу туризму.
4. Поведінка людини: соціологічний дискурс.
5. Туризм у структурі пізнання та освоєння загальнолюдських цінностей.

Термінологічний словник:

1. культура
2. матеріальна культура
3. нематеріальна культура
4. соціальна культура
5. музейні експонати
6. етика
7. мораль
8. гуманізм
9. толерантність
10. інтернаціоналізм

Індивідуальні завдання:

1. Розвиток самосвідомості індивіда в процесі «туристського життя».

2. «Екологічність» і «неекологічність» туризму.
3. Характер впливу індустрії туризму на природне середовище перебування людини.
4. Кулінарна спадщина як частина туристського досвіду.
5. Гастрономічний та кулінарний туризм як важливий чинник позитивної глобалізації сучасного соціуму.

Творчо-аналітичні та практичні завдання:

1. Моральні вимоги, обмеження, приборкання людини в туристичній діяльності.

ТЕМА 8. Психологія туризму

Питання для обговорення:

1. Концептуальні засади психології туризму.
2. Психологічні фактори у туристичній сфері.
3. Конфліктологія туризму.
4. Психологія споживача туристського продукту.
5. Поняття психології менеджера туристичної галузі.

Самостійна робота:

1. Психологічні проблеми туристичного бізнесу.
2. Психологічні аспекти управління в галузі туризму.
3. Шляхи подолання конфліктних ситуацій та їх упередження.
4. Психологічні фактори в професійній туристичній діяльності.
5. Психологічні фактори в професійній діяльності.

Термінологічний словник:

1. психологія
2. конфлікт
3. психологія продажів
4. психологічний контакт
5. психологічний клімат
6. конфліктологія
7. навіювання
8. нейролінгвістичне програмування
9. психоаналіз
10. особистість

Індивідуальні завдання:

1. Психологія взаємодії з діловими партнерами та клієнтами.

2. Характеристика конфлікту як соціально-психологічного феномену.
3. Типологія конфліктів та їх особливості.
4. Посередницька діяльність у розв'язанні конфліктів.
5. Психологія переговорного процесу з розв'язання конфліктів.

Творчо-аналітичні та практичні завдання:

1. Психологічний клімат у туристській групі.

ТЕМА 9. Педагогіка туризму

Питання для обговорення:

1. Педагогіка туризму як наука.
2. Функції педагогіки туризму.
3. Ключові складові педагогіки туризму.
4. Основи формування змісту туристської освіти.
5. Міжнародний досвід туристської освіти.

Самостійна робота:

1. Психолого-педагогічні аспекти професійної діяльності у сфері туризму.
2. Моніторинг якості туристської освіти.
3. Професійна майстерність діяльності фахівців у сфері туризму.
4. Закономірності виховання в туризмі.
5. Принципи туристського виховання.

Термінологічний словник:

1. дидактика туризму
2. педагогіка туризму
3. зміст туристської освіти
4. система освіти
5. якість туристської освіти
6. професійні знання
7. слоган
8. туристичне виховання
9. навчальний план
10. освітня програма

Індивідуальні завдання:

1. Естетична функція педагогіки туризму.
2. Методи виховання, їх класифікація.
3. Міжнародний досвід туристичної освіти.

4. Практика підготовки фахівців сфери туризму в західноєвропейських країнах.
5. Досвід навчання працівників туризму в США.

Творчо-аналітичні та практичні завдання:

1. Аксіологія туристського виховання.
2. Академічна доброчесність в туризмології.

ТЕМА 10. Праксеологія туризму

Питання для обговорення:

1. Технологія і організація туризму та готельно-ресторанного господарства.
2. Інститут гостинності як чинники праксеологічного знання.
3. Економіка туризму.
4. Менеджмент, логістика та маркетинг туризму.
5. Правові аспекти туризмознавства.

Самостійна робота:

1. Праксеологічні принципи туризму.
2. Інформаційні системи в туризмі
3. Інноваційні технології в туризмі.
4. Фізіологія людини подорожуючої.
5. Екологія навколишнього середовища як чинник активації туристів.

Термінологічний словник:

1. менеджмент туризму
2. маркетинг туризму
3. технологія туризму
4. економіка туризму
5. організація туризму
6. бізнес-планування турпідприємства
7. туроперейтинг
8. туристичне право
9. туристські формальності
10. інститут гостинності

Індивідуальні завдання:

1. Праксеологічні аспекти управління бізнес-процесами туристичних підприємств.
2. Міжнародна співпраця в туризмі.
3. Краєзнавча діяльність як туристська практика.

4. Правове регулювання туристичної діяльності.
5. Логістичне забезпечення туристичної діяльності.

Творчо-аналітичні та практичні завдання:

1. Праксеологія туризму як наукове осмислення туристських практик.

3. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувачів вищої освіти як один з компонентів навчального процесу, є системою організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на підготовку за напрямками і спеціальностями фахівців відповідних освітніх та освітньо-кваліфікаційних рівнів. Самостійна робота є основним способом засвоєння здобувачем навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

У зміст позааудиторної самостійної роботи включається підготовка до семінарів, лекцій, написання рефератів та курсових робіт та ін. Студенти навчаються одержувати теоретичні знання не тільки на лекціях і семінарах, але й шляхом самостійного засвоєння навчального матеріалу.

Самостійна робота забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: нормативними документами, підручниками, навчальними та методичними посібниками, науковими працями, статистичними матеріалами, інформаційно-довідковою літературою, конспектами лекцій, навчально-методичним комплексом тощо.

Завдання передбачають вивчення тем шляхом опрацювання наукової, навчально-методичної літератури. Здобувачам пропонується скласти конспекти та тези з метою підготовки до модульної контрольної роботи та екзамену. Важливою складовою самостійної роботи є підготовка до семінарських занять, яка повинна виконуватися студентами відповідно до завдань. До основних завдань з підготовки до семінарських занять належать: конспект чи тези питань з теми семінару, ведення словника, виконання практичних завдань (складання описів, характеристик тощо), порівняльний аналіз статистичних матеріалів, підготовка окремих повідомлень, рефератів, презентацій та інше. Перелік тем самостійної роботи приведений нижче, які є обов'язковими для вивчення. Окрім зазначених тем, здобувачі можуть пропонувати інші теми у рамках цієї навчальної дисципліни.

Перелік питань для самостійного опрацювання

1. Причини появи науки туризмологія.
2. Функції туризмології.
3. Наукові напрями туризмології.
4. Особливості туристського споживання.
5. Розкрийте сутність світоглядної функції туризмології.
6. Розкрийте сутність аксіологічної функції туризмології.
7. Розкрийте сутність екологічної функції туризмології.
8. Розкрийте сутність етичної функції туризмології.
9. Розкрийте сутність праксеологічної функції туризмології.
10. Структура сучасної туріндустрії.
11. Інфраструктура туризму.
12. Підходи до визначення дестинації.
13. Основні підходи до визначення та класифікації туристичних ресурсів.
14. Вітчизняне законодавче тлумачення базових термінів і понять туризмології.
15. Антропогенно-технологічне (атрактивне) середовище сучасної турдіяльності.
16. Визначте основні цілі використання економетричних методів сучасної туризмології.
17. Охарактеризуйте напрямки застосування соціологічних методів в туризмології.
18. Визначте основні цілі використання порівняльно-історичних методів сучасної туризмології.
19. Категорії подорожуючих осіб: проблеми визначення.
20. Людський вимір туризму як філософська проблема
21. Гуманістична роль туризму.
22. Рекреаційно-туристський потенціал.
23. Класифікація рекреаційно-туристських ресурсів.
24. Туристське районування світу.
25. Географія туристопотоків як галузь географії туризму.
26. Туристське освоєння території.
27. Просторова модель розвитку туризму С. Плога.
28. Модель еволюції туристичного регіону, що ґрунтується на динаміці турпотоків (за Р. Батлером).
29. Методика і техніка соціологічних досліджень у сфері туризму.
30. Людина у туристичній сфері: статуси, ролі, типи.
31. Поведінка людини: соціологічний дискурс.
32. Соціологічні погляди на поведінку людини.

33. Теорії туристської мотивації.
34. Виховна і естетична функції туризму.
35. Поведінка людини: соціологічний дискурс.
36. Туризм у структурі пізнання та освоєння загальнолюдських цінностей.
37. Розвиток самосвідомості індивіда в процесі «туристського життя».
38. «Екологічність» і «неекологічність» туризму.
39. Гастрономічний та кулінарний туризм як важливий чинник позитивної глобалізації сучасного соціуму.
40. Моральні вимоги, обмеження, приборкання людини в туристичній діяльності.
41. Шляхи подолання конфліктних ситуацій та їх упередження.
42. Психологічні фактори в професійній туристичній діяльності.
43. Психологічні фактори в професійній діяльності.
44. Психологія взаємодії з діловими партнерами та клієнтами.
45. Характеристика конфлікту як соціально-психологічного феномену.
46. Типологія конфліктів та їх особливості.
47. Посередницька діяльність у розв'язанні конфліктів.
48. Моніторинг якості туристської освіти.
49. Закономірності виховання в туризмі.
50. Принципи туристського виховання.
51. Естетична функція педагогіки туризму.
52. Методи виховання, їх класифікація.
53. Міжнародний досвід туристичної освіти.
54. Академічна доброчесність в туризмології.
55. Праксеологічні принципи туризму.
56. Інформаційні системи в туризмі
57. Інноваційні технології в туризмі.
58. Екологія навколишнього середовища як чинник активації туристів.
59. Краєзнавча діяльність як туристська практика.
60. Праксеологія туризму як наукове осмислення туристських практик.

4. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

Індивідуальні навчальні завдання мають на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання видаються студентам у терміни, передбачені робочим планом дисципліни, і виконуються кожним студентом самостійно при консультуванні викладачем. У випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання залучаються декілька студентів, в тому числі інших спеціальностей чи факультетів.

Видами індивідуальних навчальних завдань є: конспект з теми за заданим або власно розробленим студентом планом; реферат з теми або вузької проблеми; виконання розрахункових або практичних (наприклад, ситуативних) задач різного рівня з теми; розробка теоретичних або прикладних функціональних (діючих) моделей, явищ, процесів, конструкцій тощо; комплексний опис будови, властивостей, функцій, явищ, об'єктів, конструкцій тощо; анотація прочитаної додаткової літератури з дисципліни, бібліографічний опис тощо; реферування іноземних текстів за фаховими темами; розробка навчальних та діагностичних тестових завдань тощо.

Студенти, які розпочинають вивчення дисципліни, на перших заняттях мають бути поінформовані викладачем щодо організації самостійної роботи з дисципліни, про перелік і обсяг завдань, терміни їх виконання і особливості оцінювання, графік проведення консультацій, а також отримати методичні вказівки та індивідуальні завдання.

Одним з видів індивідуального (самостійного) завдання дисципліни є реферати з теми або вузької проблематики.

Мета реферату – самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Орієнтовна структура індивідуального завдання: вступ – зазначається тема, мета та завдання роботи та основні її положення; теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, на основі яких виконується завдання; методи – вказуються і коротко характеризуються методи роботи; основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо; висновки; список використаної літератури.

Форма контролю індивідуального (самостійного) завдання – перевірка реферату та обговорення на занятті. Питання на самостійну роботу виносяться на поточний та періодичний контроль.

Тематика рефератів

1. Основні причини та мотиви подорожей первісної людини.
2. Причини, напрямки та географія подорожей в Стародавньому світі.
3. Причини цілі та первинні наслідки створення міжнародних туристичних організацій на рубежі XIX-XX століть.
4. Основні цілі подорожей в епоху Середньовіччя та Нового часу.
5. Внесок Стародавнього Світу в формування первинної інфраструктури для туризму.
6. Охарактеризуйте роль Середньовічного етапу розвитку туризму для сучасних напрямків турдіяльності.
7. Визначте основні події, що сприяли появі організованого туризму.
8. Охарактеризуйте роль етапу Великих географічних відкриттів розвитку туризму для сучасних напрямків турдіяльності.
9. Особливості міжвоєнного етапу періоду організованого туризму.
10. Підходи до періодизації історії туризму світу в працях різних вчених.
11. Екзистенціальні проблеми в туризмі.
12. Поняття та напрямки дослідження антропології туризму.
13. Критерії гуманізму в туризмі.
14. Туризм як об'єкт історично-філософського дослідження.
15. Подорожі як прояв людської свободи.
16. Ставлення до подорожей античних мислителів.
17. Суперечності туристської діяльності.
18. Екологічна проблематика і розвиток туризму.
19. Стадії життєвого циклу дестинації.
20. Концептуальна модель туристського дестинаційного простору.
21. Модель просторового розвитку Е. Громсена.
22. Парадигма сталого розвитку туризму як напрямок сучасних досліджень географії туризму.
23. Методологія і напрями соціологічних досліджень у сфері туризму.
24. Соціологія туризму як галузева соціологічна теорія.
25. Соціологія вільного часу та дозвілля як галузь наукового знання.
26. Культурно-дозвіллева діяльність як соціальний феномен.
27. Методологічні підходи та методи дослідження дозвіллевої сфери.
28. Основні положення Глобального етичного кодексу туризму.

29. Характер впливу індустрії туризму на природне середовище перебування людини.
30. Кулінарна спадщина як частина туристського досвіду.
31. Психологічні проблеми туристичного бізнесу.
32. Психологічні аспекти управління в галузі туризму.
33. Психологія переговорного процесу з розв'язання конфліктів.
34. Психологічний клімат у туристській групі.
35. Праксеологічні аспекти управління бізнес-процесами туристичних підприємств.
36. Логістичне забезпечення туристичної діяльності.
37. Культурний обмін як важливий результат туристичної активності.
38. Психолого-педагогічні аспекти професійної діяльності у сфері туризму.
39. Професійна майстерність діяльності фахівців у сфері туризму.
40. Аксіологія туристського виховання.

5. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Туризмологія як соціогуманітарна наука.
2. Основні етапи становлення та розвитку науки про туризм.
3. Предметно-об'єктне поле туризмології.
4. Розробка теорії туризму в контексті наукознавства.
5. Антропологічна сутність туризмології.
6. Критеріальні підходи до визначення феномену туризму.
7. Діалектика зв'язків між теорією та практикою туристичної діяльності.
8. Туризмологія: генеза та еволюція.
9. Понятійний апарат туризмології.
10. Гносеологічні пріоритети туризмології.
11. Туризмологія та праксеологія туризму.
12. Місце туризмології в системі туризмознавчих дисциплін.
13. Історія туризмології в контексті історії туризму.
14. Західноєвропейські концепції туристського знання.
15. Американська концепція туризмології (США).
16. Проблема створення теорії туризму в матеріалах і документах ЮН ВТО.
17. Українська наукова школа туризмології.
18. «Подорож» як системоутворююче поняття науки про туризм.
19. Структура туризмологічного знання.
20. Теоретико-методологічні складові туризмології.

21. Соціоетична місія туризму.
22. Концептуальні засади педагогіки туризму.
23. Психологія туризму в контексті туризмології.
24. Екскурсологія як туризмологічна наука.
25. Туристське право як категорія юридичної туризмології.
26. Туризм як феномен культури.
27. Подорож та туризм: співвідношення понять та практик.
28. Туризмологічний аспект педагогічної освіти професіоналів туризму.
29. Раціональне та емоційне (психологічне) в науці про туризм.
30. Інституціоналізація туризмологічного знання у XX столітті.
31. Історичні передумови виникнення концепції сталого розвитку.
32. Система екологічного менеджменту як вимога сталого розвитку туризму.
33. Соціальна підсистема туристичної системи.
34. Глобальні тренди у розвитку світового туристичного ринку.
35. Вплив демографічних чинників на трансформацію світового туристичного ринку.
36. Характеристика основних перспективних сегментів туристичного ринку.
37. Проблеми мотивації туристської діяльності.
38. Психологічні фактори в професійній туристичній діяльності.
39. Соціологічні аспекти дослідження туризму.
40. Базові культурологічні та етичні принципи туризмології.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аріон О. В., Уліганець С. І. Географія туризму. Навчально-методичний посібник. К.: Інтердрук, 2019. 206 с.
2. Безуглий В. В., Костащук І. І., Яворська В. В. Географія всесвітньої спадщини (туристичні атракції). Дніпро: ЛІРА, 2021. 528 с.
3. Васильчук В. М. Туризмологія: навчальний посібник. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2023. 115 с.
4. Джинджоян В. В., Горожанкіна Н. А., Бойко З. В. Основи туризмознавства: навчальний посібник. Київ: ФОП Піча Ю. В., 2023. 246 с.
5. Залевський А., Колотуха О., Соколовський В. та ін. Пошуки туристської привабливості Кіровоградської області: наукові розвідки. / За заг. ред. д. г. н. О. В. Колотухи. Дніпро : ФОП Середняк Т. К., 2020. 287 с.
6. Основи туризмології: навч. посіб. / О. А. Кручек, С. Ф. Парубець, С. І. Гордієнко. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 234 с.
7. Топчієв О. Г., Коломієць К. В., Сич В. А., Яворська В. В. Структурування рекреаційно-туристичного потенціалу на засадах географічного середовища. Кам'янець-Подільський: Видавець Панькова А.С. 2020.
8. Топчієв О. Г., Яворська В. В., Сич В. А., Коломієць К. В. Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і кваліметричної оцінки. Навчальний посібник. Одеса : Бондаренко М. О., 2022. 280 с.
9. Торяник В. М., Сардак С. Е. Джинджоян В. В. Туризмологія : підручник. / За заг. ред. проф. В. О. Негодченка. Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.
10. Феномен туризму: розмаїття сенсів : монографія / за ред. О. О. Красноручького, Н. І. Моїсєєвої. Харків : Видавництво «Стильна типографія», 2019. 252 с.
11. Korstanje M. E., Gowreesunkar V. G. Anthropology of Tourism: Exploring the Social and Cultural Intersection. Apple Academic Press, 2024. 232 p.
12. McKercher B., Prideaux B. Tourism Theories, Concepts and Models. Goodfellow Publishers Ltd 2020. 256 p.

Додаткова

1. Абрамов В. В. Конспект лекцій з дисципліни «Туризмологія» (для магістрів спеціальності 8.14010301 – Туризмознавство). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 71 с.

2. Абрамов В. В., Тонкошкур М. В. Історія туризму: підручник. Харків: Харківська націон. академія міського господарства, 2010. 294 с.
3. Басюк Д. І. Основи туризмології: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 204 с.
4. Гринів О. Філософія туризму: навч. посібник. Львів : ПАІС, 2017. 200 с.
5. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред. І. М. Писаревського. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.
6. Лук'янова Л. Г. Освіта в туризмі : навч.-мет. посіб. Київ : Вища школа, 2008. 718 с.
7. Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Теоретичні основи туризмології: навч. пос. К.: «Ніка-Центр», 2005. 316 с.
8. Пазенок В. С., Федорченко В. К. Філософія туризму: навчальний посібник. К.: Кондор, 2009. 268 с.
9. Пазенюк В. С., Федорченко В. К., Кручек О. А., Мініч І. М. Туризмологія (теорія туризму): навч.-метод. посіб. зі спецкурсу. К.: КУТЕП, 2010. 70 с.
10. Педагогіка туризму : навч. посібник /В. К. Федорченко, Н. А. Фоменко, М. І. Скрипник, Г. С. Цехмістрова; МОН України. К.: Слово, 2004. 295 с.
11. Сич В. А., Яворська В. В., Коломієць К. В. Розвиток наукових підходів до просторової організації рекреації та туризму // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Міждисциплінарні інтеграційні процеси у системі географічної та екологічної науки" (Тернопіль, 7–8 травня, 2019 р.). Тернопіль: СМП "Тайп", 2019. С. 174–179
12. Соколовський В. А., Щоголева І. В. Аналіз ресурсного потенціалу лікувально-оздоровчого туризму Середнього Придніпров'я. *Грааль науки*. № 24, 2022. С. 45–49.
13. Соколовський Віктор, Сич Віталій, Яворська Вікторія. Методичні засади суспільно-географічного дослідження територіальної організації рекреаційного комплексу регіону. Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. Збірник наукових праць. Дніпро : Середняк Т.К., 2024. С. 136–143.
14. Соколовський В. А., Щоголева І. В. Івент-туризм Середнього Придніпров'я як стратегічний напрям регіонального розвитку. *Географія і туризм*. 2021. № 60. С. 33–42
15. Соколовський В. А., Щоголева І. В. Особливості організації комбінованих турів. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: економіка, менеджмент та право*. Кропивницький.: ЛА НАУ, 2020. № 2. С. 170–176.

16. Топчієв О. Г., Сич В. А. Проблеми кластеризації та структурування соціоприродних видів господарської діяльності у географічних дослідженнях. *Український географічний журнал*. 2020. Вип. 2. С. 65–72.
17. Топчієв О. Г., Сич В. А., Яворська В. В. Напрями систематизації рекреаційних благ // Вісник Одеського національного університету. Серія Географічні та гео-логічні науки. – Одеса, 2020. – Том 25. Вип. 2 (37). – С. 199-212. DOI:10.18524/2303-9914.2020.2(37).216571
18. Туризмологія (теорія туризму). Навчально-методичний посібник зі спецкурсу. К.: КУТЕП, 2010. 70 с.
19. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму : монографія / В. Пазенок, В. Федорченко та ін. К. : Академія, 2013. 368 с.
20. Щоголева І. В., Соколовський В. А. Особливості івент-менеджменту в туризмі. *Науковий вісник Льотної академії. Серія: Економіка, менеджмент та право*. Кропивницький: ЛА НАУ, 2021. Вип. 3, 4. С. 146–155.
21. Щоголева І. В., Соколовський В. А. Проблеми та перспективи дуальної освіти в туризмі : *Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: ЛА НАУ, 2021. Вип. 9. С. 168–172.
22. Щоголева І. В., Соколовський В. А. Теоретичні та методичні підходи до формування змісту та структури професійно орієнтованих дисциплін під час підготовки менеджерів туризму. *Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький : ЛА НАУ, 2019. Вип. 5. С. 191–200.
23. Яворська В. В., Сич В. А., Коломієць К. В. Рекреаційно-туристична діяльність в сучасній структурній перебудові господарства // Теорія, практика та інновації розвитку туристичної і готельно-ресторанної індустрії: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (Умань, 27–28 травня 2021 р.). Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. С. 158–161.
24. Bondar Iu., Shchoholieva I., Sokolovskiy V., Petrenko N., Maliuga L., & Tereshchuk N. Prerequisites for the ecologization of recreational and tourist activities in Ukraine. IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci. 1126 012014, 2023.
25. Goeldner C. R., Ritchie J-R. B. Tourism : principles, practices, philosophies. 12th ed. John Wiley & Sons, 2012. 514 p.
26. McCabe, S. Theory in tourism. *Annals of Tourism Research*, 2024, vol. 104, 103721. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2023.103721>
27. Okumus F., Altinay L., Chathoth P., Koseoglu M. A. Strategic Management for Hospitality and Tourism. Routledge, 2019. 356 p.
28. Page S. J. Tourism Management. Routledge, 2019. 510 p.

29. Sych V. A., Yavorska V. V., Hevko I. V., Potapchuk O. I., Kolomiyets K. V. Features of application of information technologies in modern tourism // *Journal of Geology Geography and Geoecology*, 2019. Том 28 (3). С. 591–599. doi: 10.15421/111956
30. Sych V. The network systematics of recreational and tourist potential // *Journal of Education, Health and Sport*, 2019. – Vol. 9, No. 9. – P. 1333–1343.
DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.4086000>
31. Topchiyiv O. G., Sych V. A., Yavorska V. V., Hevko I. V., Kolomiyets K. V. Methodological principles of systematics of recreational goods. *Journal of Geology Geography and Geoecology*, 2021. Том 30(4). С. 762–771.
DOI: <https://doi.org/10.15421/112170>
32. Vanhove N. *The Economics of Tourism Destinations: Theory and Practice*. IV Edition. Routledge, 2020. 453 p.

Електронні інформаційні ресурси

1. European Travel Commission. URL: <https://etc-corporate.org/>
2. The World Factbook ЦРУ США (англ.). URL: <http://www.cia.gov>
3. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>
4. WTTC/Economic Research
URL: <http://www.wttc.org/research/economicresearch>
5. Все про туризм. Туристична бібліотека. URL: <http://infotour.in.ua/>
6. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Державне агентство розвитку туризму України.
URL: <http://www.tourism.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку.
URL: www.ebrd.com
9. Світовий банк в Україні. URL: <http://www.worldbank.org.ua/>
10. Серія звітів щодо туристичної конкурентоспроможності Світового економічного форуму
URL: <https://www.weforum.org/search?query=Travel+and+Tourism+Competitiveness+report>

Навчальне видання

ТУРИЗМОЛОГІЯ

ЕЛЕКТРОННІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних робіт студентам геолого-географічного факультету
другого (магістерського) рівня освіти
спеціальності ІЗ Туризм та рекреація

Електронне практичне видання

Укладачі:

Соколовський Віктор Анатолійович

Яворська Вікторія Володимирівна

Сич Віталій Андрійович

В авторській редакції

Затв. авт. 30.08.2025.

Системні вимоги: операційна система сумісна з програмним забезпеченням
для читання файлів формату PDF.

Обсяг 1,2 МБ. Зам. № 3043.

Видавець і виготовлювач

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4215 від 22.11.2011 р.
вул. Університетська, 12, м. Одеса, 65082, Україна
Тел.: (048) 723 28 39, e-mail: druk@onu.edu.ua